

Vastaus Eva Tawasolin ja Eve Rämön sekä 17 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan latvuspeitteen vahvistaminen ja 30 % kaupunginosakohtaisen tason tavoittelu

VD/6993/00.02.00.03/2025

TeA/JK/SP/JNu/ LMu/SMä/ EEi/ JBa/SOn/JK

Eva Tawasoli, Eve Rämö ja 17 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

EU:n ennallistamisasetus (EU 2024/1143) velvoittaa jäsenvaltioita varmistamaan, että puiden latvustot kattavat vähintään kymmenesosan kaupunkien pinta-alasta vuoteen 2030 mennessä. Vantaa kokonaisuutena täyttää tämän vähimmäisvaatimuksen: kaupungin keskimääräinen latvuspeite on noin 35 %. Kuitenkin erot kaupunginosien välillä ovat suuria, ja osa alueista jää merkittävästi alle tutkijoiden suositteleman tason. Co-Carbon-hankkeen ja Aalto-yliopiston tutkijoiden mukaan kaupunkien tulisi tähdätä kaupunginosakohtaisesti vähintään 30 % latvuspeitteeseen, jotta saavutetaan merkittäviä hyötyjä hiilensidonnassa, hulevesien hallinnassa, kaupunkilämpötilojen tasaamisessa ja asukkaiden hyvinvoinnissa. Latvuspeitteen lisääminen ja olemassa olevan puuston säilyttäminen ovat keskeisiä myös ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja luontokadon torjunnan kannalta. Vantaan latvuspeittokartaston ¹ mukaan useissa kaupunginosissa – kuten Pakkalassa (9 %), Tikkurilassa (11,2 %) ja Viertolassa (13,8 %) – puuston määrä jää huomattavan vähäiseksi. Jos rakentamista jatketaan nykyisillä periaatteilla, tutkijoiden mukaan vaarana on, että EU:n ennallistamistavoitteet alittuvat tulevaisuudessa selvästi. Samaan aikaan tutkijat korostavat, että puuston määrän seuranta ja kehittäminen tulee tehdä kaupunginosa- ja korttelitasolla, ei vain koko kaupungin mittakaavassa. Näin voidaan tunnistaa alueet, joilla toimet ovat kiireellisiä ja vaikuttavimpia.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:

1. Selvittää latvuspeitteen nykytilan ja kehityssuunnat kaupunginosa- ja korttelitasolla hyödyntäen esimerkiksi Co-Carbon-hankkeen aineistoja sekä kaupunkimittausdataa.
2. Asettaa tavoitteeksi 30 % kaupunginosakohtaisen latvuspeitteen pitkällä aikavälillä ja sisällyttää tämän tavoitteen Vantaan ilmasto- ja luontotavoitteisiin.
3. Varmistaa, että suunnittelusta vastaavilla ja rakentamista ohjaavilla tahoilla on selkeät velvoitteet ja riittävä valvonta puuston säilyttämiseksi ja lisäämiseksi.

Kaupunginvaltuusto 20.10.2025 §18

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistettavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Eva Tawasolin ja Eve Rämön sekä 17 muun valtuutetun aloite Vantaan latvuspeitteen vahvistaminen ja 30 % kaupunginosakohtaisen tason tavoittelu

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Latvuspeitteen nykytila ja aineistot

CO-CARBON hankkeessa on selvitetty latvuspeitteen nykytila Vantaalla koko kaupungissa ja kaupunginosittain. Vantaan latvuspeitto on CO-CARBON -hankkeen mittaamana 35%. Latvuspeittoaineistona hyödynnettiin Helsingin Seudun Ympäristöpalvelujen (HSY) tuottamaa laserkeilaukseen perustuvaa maanpeiteaineistoa vuodelta 2024 (HSY, 2025). Aineisto on vektorimuotoinen ja siinä puusto on luokiteltu korkeusluokittain 2-10 m, 10-15 m, 15-20 m sekä yli 20 m korkeaan puustoon. Aineiston nimellinen resoluutio on 3*3 metriä. Laskentaan sisällytettiin yli 2 metrinen puusto.

(<https://cocarbon.fi/tutkimus/latvuspeittokartasto/>)

Kaupunginosittain Vantaan latvuspeitto vaihtelee Sotungin 64 %:sta Pakkalan 9%:in. Latvuspeittoon eri alueilla vaikuttaa paitsi rakentamisen tiiviys ja tyyppi, myös maiseman historia. Vantaan latvuspeitto on pienempi kuin Espoon mm. siksi, että Vantaalla on paljon peltoja ja lentokenttä. Latvuspeitto on vähäinen alueilla, jotka ovat ennen rakentamista olleet enimmäkseen peltoa. Latvuspeitto on vähäinen myös työpaikka-alueilla, joilla on suuria asfalttikenttiä ja isoja rakennuksia, eikä virkistykseen varattuja alueita. Vantaalla HSY:n maanpeiteaineistoa käytetään erilaisten analyysien laadintaan, mm. alueellisen viherkertoimen laskentaan ja lämpösaarekeselvityksen tausta-aineistona

(https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/L%C3%A4mp%C3%B6saarekeselvitys_Vantaa_20260204.pdf). Latvuspeittoa tarkastellaan kaavarunkojen ja asemakaavoituksen yhteydessä lisäksi mm. ilmakuvien ja maastokäyntien avulla.

Latvuspeitteen kehityssuunnat ja käytössä olevat latvuspeittoa tukevat menetelmät

MDI:n vuonna 2025 julkaistun väestöennusteen mukaan Vantaan väestö kasvaa voimakkaasti kaikissa skenaariossa (<https://www.mdi.fi/vaestoennuste/>). Yleiskaavassa on varauduttu kasvavaan väestöön. Yleiskaavan mukaan kaupunki tiivistyy ja täydentyy raideliikenteeseen tukeutuen. Tiivistyvissä kaupungissa on puille vähemmän tilaa. Latvuspeiton kehityssuunta on tiivistyvissä ja täydentyvässä kaupunkirakenteessa usein laskeva varsinkin alueilla, joiden latvuspeitto on suuri.

Latvuspeitto on yksi kaupunkisuunnittelun osa-alue, jota voidaan kehittää suhteessa alueen muihin tavoitteisiin ja arvoihin. Sama latvuspeitto ei ole mahdollinen tai edes toivottava jokaisella alueella. 30% latvuspeitto on tavoiteltava erityisesti asuinalueilla. Toiminnalliset syyt voivat vähentää latvuspeiton mahdollisuutta esimerkiksi lentokentällä tai logistiikka-alueilla. Pelloilla ja niityillä voi olla sekä kulttuuriympäristöön että luonnon monimuotoisuuteen liittyviä arvoja, jotka 30%:n latvuspeitto hävittäisi. Samalla, kun liikkumisen ja maankäytön kestävyys takia tiivistetään kaupunkirakennetta, pyritään kuitenkin turvaamaan ympäristön vehreys ja asettamaan sille raja-arvoja. Riittävää kaupunkivihreää ja latvuspeittoa turvataan kaavoituksen yhteydessä monin tavoin.

Vantaan kaupunkistrategian 2026-2029 yhtenä tavoitteena on: lisäämme kaupunkivihreää ja lähiluonnon saavutettavuutta. Kaupunkiympäristön toimialalla tätä strategian tavoitetta mitataan alueellisen vihertehokkuuden mittarilla merkittävästi kaupunkivihreän määrään tai laatuun vaikuttavissa kaavarungoissa ja asemakaavoissa, tonttikohtaisella vihertehokkuudella kaikissa asemakaavoissa ja vuoden 2020 jälkeen vahvistettuihin asemakaavoihin liittyvissä rakentamisluvissa sekä viheralueiden mitoitus- ja saavutettavuustarkastelujen (SAAVU) tuloksilla.

Vihertehokkuudella tarkoitetaan kasvillisuuden peittämän ja muun sadevettä läpäisevän pinnan määrää suhteessa tarkasteltavan alueen pinta-alaan. Vihertehokkuusmenetelmän avulla luodaan luonnon monimuotoisuutta tukevia, vihreitä ja viihtyisiä asuinympäristöjä tiivistyvään kaupunkiin. Asemakaavoituksessa on linjattu 1.9.2020, että kaikissa asemakaavoissa tarkistetaan vihertehokkuuden toteutuminen. Vihertehokkuutta voidaan edellyttää myös poikkeamisluvissa tai sopimuksissa. Vihertehokkuudelle on maankäytön mukainen tavoiteluku, joka tulee saavuttaa asemakaavassa ja rakentamisluvassa.

Vihertehokkuus lasketaan Vantaan IWater laskurilla. Säilytettävien puiden viherkerroin on laskurissa korkein mahdollinen, ja istutettavien puiden viherkerroin on myös korkea. Vihertehokkuuden määrääminen asemakaavoissa johtaa siis siihen, että pihoidella säilytetään ja istutetaan puita.

Alkaen tästä vuodesta laskemme lisäksi vihertehokkuutta alueellinen viherkerroin -työkalulla. Alueellinen viherkerroin lasketaan laajahkoille alueille siinä missä tonttikohtainen vihertehokkuus määritellään tonteille tai kortteleissa. Työkalu kehitettiin vuosina 2024-2025 Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa (ARVO) -hankkeessa. Tuona aikana laskenta tehtiin useille pilottialueille, ja laskennan pohjalta asetettiin tavoitteita jatkosuunnitteluun. Alueellisen viherkerroimen laskennassa selvitetään, ovatko suunnitteluratkaisut sellaisia, että ne tukevat riittävästi ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista, luonnon monimuotoisuutta ja ihmisten hyvinvointia. Näiden arvojen laskennan yhtenä taustatietona on latvuspeittoaineisto, joka perustuu samaan HSY:n maanpeiteaineistoon, joka oli CO-CARBON laskennan taustalla. Alueellisen viherkerroimen laskenta antaa latvuspeittoa monipuolisemman kuvan asiasta ja kattaa myös yleisten alueiden puuston toisin kuin tonttikohtainen vihertehokkuus.

Alueidenkäyttölaki edellyttää, että yleis- ja asemakaavoissa varataan riittävästi virkistykseen soveltuvia alueita (39§ ja 54§). Virkistykseen soveltuvia alueita varataan siten, että ne ovat saavutettavissa kodeista käsin. Viheralueiden riittävyttä on Vantaalla konkretisoitu viheralueiden mitoituksen ja saavutettavuuden ohjeella (SAAVU), jonka ohjearvojen tulee täytyä asemakaavoissa ja kaavarungoissa. Suuri osa virkistykseen varatuista alueista on metsää.

CO-CARBON -hankkeen kaupunkipuumanifestin ensimmäinen kohta on ”Säilytä olemassa olevaa puustoa, etenkin vanhoja puita ja yhtenäisiä puustoisia alueita.” Vantaalla on laadittu tonteille painottuvaa arvopuurekisteriä jo lähes kymmenen vuoden ajan. Rekisterissä on nykyisin yli 8000 puuta. Arvopuut ovat pitkäikäisiä, terveitä ja elinvoimaisia, ja ne voivat oikeissa olosuhteissa säilyä rakentamisesta huolimatta. Arvopuurekisteri auttaa ottamaan olevan puuston huomioon asemakaavoja laadittaessa ja rakentamislupia harkittaessa. Katupuista on olemassa katupuurekisteri. Katupuurekisteri on koostettu v. 2020- 2022. Katupuille on tehty v. 2025 paikkatietoon perustuva arvoluokitus. Katupuurekisterin päivitykseen odotetaan resursseja. Asemakaavoissa ja poikkeamisluvissa voidaan edellyttää puuston säilyttämistä tai lisäämistä.

Koko kaupungin latvuspeittoon vaikuttavat muiden kuin kaupungin omistamien metsien hakkuut, joihin kaupungilla on rajallisesti vaikuttamisen mahdollisuuksia. Joillain alueilla voidaan edellyttää maisematyölupaa ja asettaa siinä ehtoja hakkuille.

EU:n ennallistamisasetuksen mukainen kansallinen ennallistamissuunnitelma laaditaan Euroopan komissiolle 18.8.2026 mennessä. Siinä mm. määritellään kaupunkiekosysteemialueet, joilla latvuspeittoa seurataan. Kaupunkivihreän ja latvuspeiton kehityssuuntien arviointia kehitetään jatkossa edelleen ottaen huomioon kansallisessa ennallistamissuunnitelmassa asetettavat tavoitetasot. Kehitämme parhaillaan latvuspeiton kaupunginosakohtaisen ja korttelikohtaisen seurannan menetelmiä.

Vantaan kaupunkistrategiassa 2026-2029 asetettu latvuspeittoa koskeva tavoite

Vantaan kaupunkistrategian 2026-2029 yhtenä tavoitteena on ”Olemme luontoposiitiivinen vuoteen 2030 mennessä”. Kaupunkiympäristön toimialan tavoitteena on ”Lisäämme luonnon monimuotoisuutta luontoposiitiivisuuden saavuttamiseksi.” Yhtenä mittarina on kaupunkipuuston ja viheralueiden kattavuus %. Tavoitteena on, että kaupunkipuuston kattavuus kasvaa. Koko Vantaan rakennetun alueen

latvuspeittoa kasvatetaan aktiivisesti kaupunkimaisella alueella. Pitkän aikavälin tavoite (30 vuotta) on kasvattaa latvuspeittoa 30 prosenttiin.

Vantaan ilmasto- ja luontotavoitteiden ja niiden mittarien määrittely jatkuu ympäristöohjelmassa.

Asemakaavan ja yleiskaavan määräykset velvoittavat säilyttämään tai lisäämään puustoa

Kaavahankkeissa käydään monialaista (mm. kaavoitus, maisema ja virkistyskäyttö, luonto, liikenne, vesi-huolto, katu- ja puistosuunnittelu) vuoropuhelua puuston (säilyvät ja uudet) tilavarauksista ja puiden tarpeista sekä yhteensovitetään puusto ja muut tilavaraukset neuvotellen.

Yleiskaavassa useimmat alueet on määrätty toteuttamaan vihertehokkaasti. Asemakaavassa määrätään vihertehokkuuden tavoitetaso sekä säilytettävät puut ja annetaan muut säilytettävää tai istutettavaa kasvillisuutta koskevat määräykset.

Puistojen ja katujen suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito

Puisto- ja katu ympäristösuunnittelussa ohjenuorana on jo nyt, että olevaa puustoa säilytetään niin paljon kuin mahdollista. Lisäksi jatkossa puuston lisäämismahdollisuus selvitetään tapauskohtaisesti puistojen ja katujen sekä aukoiden perusrakenteen yhteydessä. Jotkut puistojen ja katujen toiminnot, kuten kulkureitit, tai maanalainen infra kuitenkin vievät paljon tilaa ja latvuksen lisäksi puiden sijoittamisessa on huomioitava riittävä juuristotilavuus. Autoliikenteelle ja kadunvarsipysäköinnille varattua tilaa kohtuullistamalla katupuulle olisi löydettävissä lisää tilaa. Myös avoimille puistoille on jatkossakin tilausta, joten aivan kaikkia avoimia puistoalueita ei voi istuttaa täyteen.

Vantaan katupuulinjauksessa (Kaupunkitilalautakunta 13.8.2025) on käsitelty puiden tarpeita, arvoa ja omaisuuden hallintaa. Katupuulinjauksen tarkoitus on edistää katupuiden säilymistä ja kestäväää lisäämistä. Katupuulinjaus löytyy lautakuntakäsittelyn 13.8.2025 liitteestä ja tiivistettynä kaupungin nettisivuilta: <https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-rakentaminen/kadut-ja-puistot/vantaan-katupuulinjaus>

Katupuulinjauksen tavoitteita ovat katupuiden pitkäikäisyyden turvaaminen, katupuiden määrän lisääminen, monimuotoisuuden turvaaminen, katupuita koskevan tiedon kokoaminen, laajentaminen ja jakaminen. Tavoitteille on määritelty toimenpide-ehdotukset, prosessi, aikajänne ja haastavuus. Puiden säilymiseen on jo voitu vaikuttaa katupuiden vaurioihin kohdistuvalla korvaushinnastolla, jonka voimaantulo (1.9.2025) päätettiin katupuulinjauksen yhteydessä.

Vantaan katupuulinjauksen 2025 useiden toimenpide-ehdotusten jalkauttamisessa on haasteena resurssipula. Katuympäristösuunnittelun ja suunnittelun ohjaamisen sekä kunnossapidon resurssit ovat puutteellisia ja tarve olisi mm. puiden hoidon asiantuntijalle eli arboristille sekä rakentamisen vihervalvojalle.

Katupuiden osalta kaupunkitilaohjetta on tarkennettu kesällä 2025. Kaupunkitilaohjetta voidaan edelleen päivittää tarpeen mukaan. Parhaillaan katupuulinjausta täydennetään puistopuita koskevalla osuudella. Näin linjaus täydentyy muiden Suomen suurten kaupunkien tapaan kaupunkipuulinjaukseksi.

Rakennusjärjestys

Vantaan rakennusjärjestyksen muutetussa muutosehdotuksessa 10.3.2026 on esitetty uusia pykälä 31§ Puiden säilyttäminen ja lisääminen tontilla ja 32§ Vihertehokkuus. Nämä pykälät toisivat lisää velvoitteita, jotka turvaavat latvuspeittoa erityisesti vanhempien asemakaavojen alueilla. Ehdotusten mukaan tontille on jätävä riittävästi puita ja puut on suojattava rakentamisen aikana. Puiden kaatamiseen tontilta vaadittaisiin maisematyölupa paitsi perustellusta syystä, kuten kaatumavaaran takia.

Vihertehokkuuden tavoitetasojen olisi täytyttävä jatkossa myös sellaisten ennen vuotta 2020 laadittujen kaavojen alueilla, joissa ei määrätä vihertehokkuudesta. Rakennusjärjestys palautettiin valmisteluun.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan velvollisuutena on valvoa (asema)kaavamääräysten noudattamista. Uusissa asema-kaavoissa sekä poikkeamispäätöksissä on asetettu vihertehokkuuden tavoitetaso, jonka toteutumista rakennusvalvonta seuraa koko hankkeen ajan.

Rakennusvalvonta:

- tarkistaa, että vihertehokkuuslaskelma vastaa piha- ja istutussuunnitelmaa
- arvioi, että vihertehokkuuden tavoitetaso saavutetaan suunnitelmien perusteella
- valvoo rakentamisen aikana, että piha toteutetaan hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti ja että vihertehokkuuden tavoitetaso toteutuu myös käytännössä.

Rakennusvalvonnassa yksi työntekijä on erikoistunut puustokatselmuksiin sekä vihertehokkuuden toteutumisen tarkastuksiin.

Kaupunginhallitus 13.4.2026 § 16

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Eva Tawasolille, Eve Rämölle ja 17 muulle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 27.4.2026

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liitteet:

- allekirjoitettu Eva Tawasolin ja Eve Rämön sekä 17 muun valtuutetun aloite Vantaan latvuspeitteen vahvistaminen ja 30 % kaupunginosakohtaisen tason tavoittelu

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

Laura Muukka +358 (0)50 3029396, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)